

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ELAZIĞ MADEN BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	2
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	5
Tablo 7: Maddi Duran Varlıklar Amortisman Tablosu	14
Tablo 8: Öz Gelir Kalemlerinin Tahsilat Tahakkuk Oranları	19

KISALTMALAR

AŞ. : Anonim Şirket

KDV : Katma Değer Vergisi

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

LTD. : Limited Şirket

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Mevcut Durumu Yansıtması
2. Amortisman Uygulamalarında Eksiklik ve Hatalar Bulunması

B. Diğer Bulgular

1. Toplam Personel Giderleri Yasal Sınırın Üstünde Olmasına Rağmen Yeni Personel Alımında İlgili Bakanlıktan İzin Alınmaması
2. Belediyenin Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Olması
3. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Maden Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Maden Belediyesi, Elazığ Belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu kanunda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 9 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Maden Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü Zabıta Amirliği'dir. Başkana bağlı başkan yardımcısı görev yapmamaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş	Dolu Kadro Sayısı
------------------------	---------------	-------------------

	Norm Kadro Sayısı	
Memur	38	5
Sözleşmeli Personel	0	0
Kadrolu İşçi	19	4
Geçici İşçi		
Toplam	57	9
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	47

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Maden Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Maden Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Ko d1	Giderin Türü	Geçen Yıdan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	9.868.100,00	2.706.566,52	12.574.666,52	10.928.871,25	1.238.149,64	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	959.450,00	9.000,00	968.450,00	845.148,06	123.301,94	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	19.662.400,00	3.215.414,70	27.583.355,22	27.543.802,05	0,00	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	65.000,00	0,00	65.000,00	0,00	65.000,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	505.050,00	1.461.500,00	1.698.000,00	1.666.077,35	155.772,65	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	1.890.000,00	376.990,52	830.000,52	820.946,90	332.401,90	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	3.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		0,00	35.950.000,00	7.769.471,74	43.719.471,74	41.804.845,61	1.914.626,13	0,00

Belediyenin 2024 mali yılı bütçesi ile 35.950.000,00 TL ödenek öngörölmüş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2024 yılı ödenek toplamı 43.719.471,74 TL olmuştur. Yıl içinde 41.804.845,61 TL bütçe gideri yapılmış, 1.914.626,13 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	4.705.196,00	1.054.416,70	0,00	2.219.316,81	22,41
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.324.140,00	2.166.070,64	0,00	2.980.300,23	93,20
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	6.850.000,00	559.996,80	0,00	559.996,80	8,18
05- Diğer Gelirler	35.922.740,00	35.641.183,93	0,00	35.641.183,93	99,22
06- Sermaye Gelirleri	1.197.924,00	15.600,00	0,00	0,00	1,30
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	51.000.000,00	39.437.268,28	0,00	41.400.720,19	77,2

2024 yılında net bütçe geliri %77,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%22,41) ve alınan bağış ve yardım gelirleri (%8,18) ve sermaye gelirleri ise (%1,30) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	9.868.100,00	11.200.980,95	110,7
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	959.450,00	866.097,92	88,1
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	19.662.400,00	26.678.651,25	140,1
04- Faiz Gideri	65.000,00	0,00	0
05- Cari Transferler	505.050,00	1.003.017,35	329,9
06- Sermaye Giderleri	1.890.000,00	820.946,90	43,3

07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	3.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	35.950.000,00	39.848.747,51	116,2

2024 yılında bütçe giderleri ilk ödeneye göre % 116,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %110,7 oranında aşılmıştır. Ancak ödenek aktarmaları ile durum dengelenmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı [D=(B-A)/A] %	2024-2023 Değişim Oranı [E=(C-B)/B] %
Vergi Gelirleri	620.091,70	3.522.355,84	1.054.416,91	468,01	-70,07
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.431.009,35	2.016.033,93	2.166.070,64	40,88	7,44
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.348.428,34	5.671.267,63	559.996,80	320,69	-90,32
Diğer Gelirler	9.770.919,66	15.847.409,42	35.641.183,93	62,2	124,90
Sermaye Gelirleri	-1.017,75	1.514.757,76	15.600,00	148,10	-98,60
Toplam	13.169.431,30	28.571.824,58	39.437.268,28	116,95	38,03
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Net Toplam	13.169.431,30	28.571.824,58	41.400.720,19	116,95	38,03

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre %38,03 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	3.090.613,85	7.428.730,20	10.928.871,25	140,38	47,12
SGK Devlet Prim Giderleri	387.910,35	726.185,35	845.148,06	87,59	16,39
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.936.323,50	14.854.828,15	27.543.802,05	87,17	85,43

Faiz Giderleri	865,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	246.152,91	543.380,51	1.666.077,35	120,45	306,82
Sermaye Giderleri	1.360.258,69	0,00	820.946,90	0,00	0,00
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00		
Toplam	13.022.125,06	23.553.124,21	39.848.747,51	80,87	77,48

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre %77,48 oranında artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında personel giderlerinin %47,12, sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin %16,39 arttığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerinde %85,43, sermaye giderlerinde %100 ve cari transferlerinde %306,82 oranında artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 39.848.747,51 TL, Faaliyet Geliri 41.400.720,19 TL'dir. 2024 yılı faaliyet gelirin 2024 yılı enflasyon düzeltmesi tutarı 380.000,00 TL'nin ilavesiyle birlikte dönem faaliyet geliri 41.780.720,19 TL olup, Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu 1.931.972,68 TL olarak gerçekleşmiştir.

Maden Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu Maden Belediyesi Personel Hizmetleri Limited Şirketi isimli bir adet şirketi bulunmaktadır. Adı geçen şirketin, sermayesinin tamamı Belediyeye ait olup, 10.000,00 TL sermayesi bulunmaktadır. Belediye şirketinin hissedarı olduğu herhangi bir şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Maden Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları,

Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesine göre iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesinin sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040-3 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan ve 01.01.2006'da yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "İç Kontrol Standartları" başlıklı 5'inci maddesinde; "İç Kontrol Standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı (Hazine ve Maliye bakanlığı) tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İdarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” adı altında 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete’de yayınlamıştır.

Bu kapsamda idarede iç kontrol sistemi konusunda yapılan çalışmalar şöyledir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, herhangi bir eğitim veya bilgilendirme yapılmamış olması nedeniyle yeterli değildir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan hazırlanmamıştır. İdare performans programı yayımlanmamıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmamıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Maden Belediyesi'nin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Mevcut Durumu Yansıtması

Belediyenin 2024 yılı bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının mevcut durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı” başlıklı 204'üncü maddesinde;

“Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen

tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.”

205’inci maddesinde;

“Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.”

denilmektedir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, yapımı devam eden maddi duran varlıklar için yapılan harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmesi, geçici kabulü yapılan yapım işlerine ilişkin söz konusu hesapta yer alan tutarların ise ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

Belediye birimlerinden alınan bilgilere göre, 2024 yılsonu itibariyle henüz geçici kabulü yapılmayan yapım işi olmadığı yönündedir. Oysa Kurum yılsonu bilançosunun incelenmesinde 258 hesabının bakiyesinin 1.526.817,14 TL olduğu görülmektedir Dolayısıyla 2024 yılsonu mali tablolarında 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı hatalı olmaktadır.

Kamu İdaresinin cevabında tespit edilen konu hakkında gerekli çalışmanın hassasiyetle yapılacağı ifade edilmiş ise de bulgu konusu henüz tam olarak yerine getirilmediğinden 2024 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, yapımı devam eden maddi duran varlıklar için yapılan harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmesi, geçici kabulü yapılan yapım işlerinin ise, 258 no.lu hesaptan çıkarılarak ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 2: Amortisman Uygulamalarında Eksiklik ve Hatalar Bulunması

Amortisman tabi bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı maddi duran varlıklar için ise kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 25- Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin 187’nci maddesinin (ç) bendinde, bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı; bu yönetmelik kapsamındaki kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan hangilerinin amortisman tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin

uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilmiş; “Tutulacak Diğer Defterler” başlıklı 18’inci bölümünün 491’inci maddesinde ise Duran Varlıklar Amortisman Defteri, mahalli idareler tarafından tutulacak defterler arasında sayılmıştır.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi için kullanılan 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı da aynı Yönetmelik’in 202’nci ve 203’üncü maddelerinde açıklanmıştır. Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Amortisman ve Tükenme Payları” başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği ile belirlenmiş olup Tebliğ’in 9’uncu maddesinde amortisman tabi her bir varlığın Tebliğ eklerinde yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Belediyenin maddi duran varlık amortisman durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Maddi Duran Varlıklar Amortisman Tablosu

Hesap Kodu	Ekod1	Ekod2	Ekod3	Ekod4	Hesap Kodu Tüm Düzeyler	Hes Ad	Varlıkların Toplam Değeri	Amortismanların Toplam Değeri	Fark
251	xx	03	00		251.xx.03.00.	Su İsale Hatları	34.437,00	0,00	34.437,00
		04	00		251.xx.04.00.	Kanalizasyon Hatları	64.632,00	0,00	64.632,00
		07	00		251.xx.07.00.	Yollar	1.200.980,23	80.000,00	1.120.980,23
		09	01		251.xx.09.01.	Su Kuyuları	3.370,05	0,00	3.370,05
		20	01		251.xx.20.01.	Meydanlar	50.000,00	0,00	50.000,00
			02		251.xx.20.02.	Parklar ve Yeşil Alanlar	562.352,70	0,00	562.352,70
			07		251.xx.20.07.	Genel Mezarlıklar	2.091.792,00	0,00	2.091.792,00
			08		251.xx.20.08.	Umuma Ait Binalar	38.900,10	0,00	38.900,10
252	xx	xx	01	01	252.xx.xx.01.01	Hizmet Binaları	7.433.468,76	150.000,00	7.283.468,76
				99	252.xx.xx.01.99	Diğer	88.357,05	0,00	88.357,05
			04	04	252.xx.xx.04.04	Misafirhaneler	88.186,95	0,00	88.186,95
				99	252.xx.xx.04.99	Diğer	34.850,44	0,00	34.850,44
			07	01	252.xx.xx.07.01	Kamu Konutları	500.000,00	0,00	500.000,00
				99	252.xx.xx.07.99	Diğer Binalar	641.705,61	0,00	641.705,61

			09	05	252.xx.xx.09.05	Dükkan ve İşyeri	31.248,84	0,00	31.248,84
			10	01	252.xx.xx.10.01	Hangarlar, Antrepolar, Silolar ve Depolar	69.186,45	0,00	69.186,45
253	02	02			253.02.02..	İnşaat Makineleri ve Aletleri	11.065,00	20.200,00	-9.135,00
		03			253.02.03..	Atölye Makineleri ve Aletleri	5.560,00	5.560,00	0,00
		04			253.02.04..	İş Makineleri ve Aletleri	210.000,00	152.000,00	58.000,00
	03	08			253.03.08..	Spor Amaçlı Kullanılan Cihaz ve Aletler	2.025,00	2.025,00	0,00
254	01	01			254.01.01..	Otomobiller	656.638,61	70.000,00	586.638,61
		03			254.01.03..	Yük Taşıma Araçları	0,00	1.000,00	-1.000,00
		04			254.01.04..	Arazi Taşıtları	418.745,12	70.000,00	348.745,12
255	01	01			255.01.01..	Döşeme Demirbaşları	150.150,00	110.150,00	40.000,00
		02			255.01.02..	Temsil ve Tören Demirbaşları	285,00	285,00	0,00
		03			255.01.03..	Koruyucu Giysi ve Malzemeler	0,00	7.942,52	-7.942,52
		05			255.01.05..	Hastanede Kullanılan Demirbaş Niteliğindeki Taşınır	8.024,00	0,00	8.024,00
	02	01			255.02.01..	Bilgisayarlar ve Sunucular	14.675,00	14.675,00	0,00
		04			255.02.04..	Haberleşme Cihazları	500,00	0,00	500,00
		05			255.02.05..	Ses, Görüntü ve Sunum Cihazları	1.877,46	0,00	1.877,46
		99			255.02.99..	Diğer Büro Makineleri ve Aletleri	13.950,00	32.087,46	-18.137,46
	03	01			255.03.01..	Büro Mobilyaları	25.348,58	0,00	25.348,58
		02			255.03.02..	Misafirhane, Konaklama ve Barınma Amaçlı Mobilyalar	30.071,18	33.267,86	-3.196,68

07	02			255.07.02..	Basılı Yayınlar	8.350,00	0,00	8.350,00
08	04			255.08.04..	Okul Bahçesi ve Oyun Demirbaşları	4.250,00	4.250,00	0,00
10	01			255.10.01..	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar	1.800,00	1.800,00	0,00
	03			255.10.03..	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	375,00	375,00	0,00
11	01			255.11.01..	Vitrinde Sergilenen Süs Eşyaları	400,00	400,00	0,00
	02			255.11.02..	Duvarda Sergilenen Süs Eşyaları	150,00	150,00	0,00
12	02			255.12.02..	Büro Malzemeleri	3.262,71	3.915,25	-652,54
99	02			255.99.02..	Seyyar Tanklar ve Tüpler	67.450,00	0,00	67.450,00

Yapılan incelemeler neticesinde muhtelif varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı ve bazı varlıklar için ise kayıtlı değerlerinden daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiştir. Bu durum idarenin 2024 yılı bilançosunda 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabının hatalı bilgi içermesine sebep olmaktadır.

Kamu İdaresinin cevabında tespit edilen konu hakkında gerekli çalışmanın hassasiyetle yapılacağı ifade edilmiş ise de bulgu konusu henüz tam olarak yerine getirilmediğinden 2024 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

Bu itibarla duran varlıklara ilişkin olarak ilgili mevzuat doğrultusunda envanter çalışmalarının yapılması ve amortisman tabi olan varlıklar için amortisman tebliğlerine uygun olarak amortisman ayrılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Toplam Personel Giderleri Yasal Sınırın Üstünde Olmasına Rağmen Yeni Personel Alımında İlgili Bakanlıktan İzin Alınmaması

Belediye tarafından, şirket personeli dahil yıllık toplam personel giderleri en son yıl gerçekleşen bütçe gelirinin yeniden değerlendirme oranı ile arttırılmış miktarının %40'ını aşmasına rağmen yeni personel alımı yapıldığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından herhangi bir izin alınmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 8'inci fıkrasında; belediyenin yıllık toplam personel giderlerinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarının yüzde kırkını aşamayacağı ifade edilmiştir. Yine aynı madde hükmünde, yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacağı belirtilmiştir.

09.04.2018 tarih ve 11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğü konulan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde, İdarelerin, şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298'inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamayacağı, yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacağı ifade edilmiştir. Yine aynı madde hükmünde, belirlenen oranı aşan idarelerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin almadan şirketlerine işçi alımı yapamayacağı düzenlenmiştir.

Belediyenin 2023 yılı gerçekleşen bütçe geliri toplamı 28.571.824,58 TL'dir. Bu tutara 2024 yılı yeniden değerlendirme oranının (%58,46) uygulanması sonucu 45.274.913,23 TL elde edilmektedir. Belediyenin şirket personeli de dahil 2024 yılı toplam personel giderleri üst limiti $(45.274.913,23 \times 0,40) = 18.109.965,29$ TL'dir. Ancak 2024 yılı gerçekleşen bütçedeki personel

giderleri toplamı (Şirket personeli dahil) 31.671.555,65 TL olup söz konusu limitin üstünde olduğu görülmektedir.

Yapılan incelemede; yıllık personel giderlerinin yasal sınır olan %40'ın üzerinde gerçekleştiği, bu duruma rağmen Belediye tarafından 2024 yılı içerisinde kendi şirketinden 3 personel alımında bulunduğu ve buna ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında herhangi bir izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında tespit edilen konu hakkında gerekli çalışmanın hassasiyetle yapılacağı ifade edilmiş ise de bulgu konusu henüz yerine getirilmediğinden mevzuata aykırılık devam etmektedir

Sonuç olarak; Belediyenin personel alımlarında, yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerini dikkate alması, oranın aşılması durumunda yasal sınırın altına ininceye kadar personel alımı yapmaması ve ihtiyaç var ise personel alımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında izin alması gerekmektedir.

BULGU 2: Belediyenin Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

Belediyenin 2024 yılı öz gelir kalemlerinin bazılarında hiç tahsilat yapılmadığı, bazılarında ise tahsilat oranlarının düşük düzeyde kaldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendinde, Belediye Başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinin birinci fıkrasında, muhasebe hizmetinin; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemi olduğu, aynı maddenin ikinci fıkrasında muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin (e) bendinde de, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, "Ödeme zamanı ve önce ödeme" başlıklı 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55'inci maddesinin birinci fıkrasında; amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı hükmü yer almaktadır. Belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir ihbarname düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir ödeme emri düzenlenerek tebliğ edilmelidir. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında olmayan gelirlerin ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Belediyenin 2024 yılı öz gelir kalemlerinin tahsilat tahakkuk oranlarının incelenmesinde aşağıdaki tabloda detayı görülen gelir kalemlerinden; bazı kalemlerde tahsilatların tahakkuklara oranının %100'ün altında olduğu, bazı kalemlerde tahakkuk yapıldığı halde hiç tahsilat yapılmadığı, bazı kalemlerde ise (Örneğin arsa vergisinde %8,82) çok düşük oranlarda tahsilat yapıldığı görülmüştür.

Aşağıdaki tabloda 2024 yılı öz gelir kalemlerinin tahsilat tahakkuk oranları yer almıştır:

Tablo 8: Öz Gelir Kalemlerinin Tahsilat Tahakkuk Oranları

Hesap Adı	Tahakkuk (TL)	Tahsilat (TL)	Tahsilatın Tahakkuka Oranı (%)
Bina Vergisi	79.427,70	52.863,79	66,56
Arsa Vergisi	1.126.869,23	99.395,01	8,82
Arazi Vergisi	21.979,00	9.029,56	41,08
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	7.418,80	7.418,80	100,00
Konutlara Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi	495.642,05	495.642,05	100,00
Yangın Sigortası Vergisi	9.055,43	9.055,43	100,00
İlan ve Reklam Vergisi	6.700,00	6.700,00	100,00
Konutlara Ait Çevre Temizlik Vergisi	81.259,08	59.840,19	73,64
İşyeri ve Diğer Şekillerde Kullanılan Binalara Ait Çevre Temizlik Vergisi	116.275,00	61.007,56	52,47
Harçlar	15.186,00	15.186,00	100,00
İşgal Harcı	77,00	77,00	100,00

Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı	40,00	40,00	100,00
Konutlara Ait Bina İnşaat Harcı	15.186,00	0,00	0,00
Plan ve Proje Tasdik Harcı	6.080,00	3.040,00	50,00
Zemin Açma ve Toprak Hafriyatı Harcı	6.000,00	3.000,00	50,00
Diğer Harçlar	232.121,52	232.121,52	100,00

Kamu İdaresinin cevabında tespit edilen konu hakkında gerekli çalışmanın hassasiyetle yapılacağı ifade edilmiş ise de söz konusu açıklamaların 2024 yılı işlemlerine bir etkisi bulunmamaktadır.

Belediyenin tahsilat oranları düşük olan gelir kalemlerinin tahsil ve takibi hususunda gerekli özenin gösterilmesi ve yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Belediye bünyesinde çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı, bu nedenle muhtelif nedenlerle işten ayrılan işçilere ödenen birikmiş yıllık izin ücretlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tasarruf Tedbirleri" konulu 2021/14 sayılı Genelgesinde; 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

17 Mayıs 2024 tarih ve 32549 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirlerinin "Personel Giderleri" başlıklı maddesinde de aynı husus tekraren belirtilmiştir.

17 Mayıs 2024 tarih ve 32549 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan söz konusu genelgede ayrıca,

"Bu genelgenin uygulanması ile ilgili olarak tüm kamu kurum ve kuruluşları tarafından gereken tedbirler alınacak, her kademedeki yönetici tasarruf ilkelerinin uygulanmasından sorumlu olacaktır. Genelge hükümleri bakanlıklarda bakan veya bu konuda görevlendirilen bakan yardımcısı, kurumlarda üst yöneticiler, il özel idarelerinde ve illerde valiler,

belediyelerde ise belediye başkanları tarafından hassasiyetle izlenecek ve denetlenecek, aksine hareket edenler hakkında ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılacaktır”

Hükmü açıkça ifade edilmiştir.

Bu itibarla mevzuata uygunluğun sağlanması ve Belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla, kendi rızalarıyla bile olsa, yıllık izinlerin 4857 sayılı İş Kanunu ile 2021/14 sayılı ve 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgelerinde öngörülen şekilde kullandırılması büyük önem taşımaktadır.

Yapılan incelemede, 2024 yılında muhtelif nedenlerle işten ayrılan kadrolu veya şirket işçi personeline kullanılmayan izinler için ödemeler yapıldığı görülmüştür.

2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinin yukarıda da ifade edildiği şekilde, belediye başkanlarının bizzat hassasiyetle izleme ve denetleme görevi bulunduğu, aksine hareket edenler hakkında ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılacağı hususu açıkça ifade edildiği için konu üzerinde hassasiyetle durulmalıdır.

Kamu İdaresinin cevabında tespit edilen konu hakkında gerekli çalışmanın hassasiyetle yapılacağı ifade edilmiş ise de söz konusu açıklamaların 2024 yılı işlemlerine bir etkisi bulunmamaktadır.

İşçi personele ait ücretli yıllık izinlerin 4857 sayılı İş Kanunu’nda ve Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde öngörülen şekilde kullandırılması ve Belediyenin mali yapısına olumsuz yük getirilmemesi noktasında azami hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>